

«Οὐτέ γλυκίσματα οὔτε καρύδια» ἀπήντησα ἐγώ.

Ἡ μάμμη ἔγινε σκεπτική καὶ εἶπε: «Δὲν ἐννοῶ γιατί νὰ στερηθῇς καὶ σὺ μιὰ μικρὰ εὐχαρίστησι. Ἄν ὅμως μπορεῖς ν' ἀγοράσῃς κάτι τι καλῆτερο, τότε μά- λιστα».

Ἐνηγκαλίσθην τὴν μάμμη μου καὶ ἔκλαυσα. Ἡ μάμμη ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι αὐτὰ τὰ Χριστοῦγεννα δὲν θὰ ἐξώδευα τὰ χρήματά μου μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν μου.

Ὅτε πραγματικῶς ἐξετέλεσα τὴν πρόθεσίν μου

ταύτην, ἡ ψυχὴ μου ἐνεπλήσθη τοιαύτης χαρᾶς, ὅταν οὐδέποτε πρότερον εἶχον αἰσθανθῇ. Ἐκ τῆς συναι- σθήσεως ὅτι ἐδυσίασα τὰς μικρὰς μου διασκεδάσεις χάριν τῶν ἄλλων, ἡσθάνθην πλήρη καὶ ἀμιγῆ εὐδαι- μονίαν.

Ἐκαστος εἰς τὴν θέσιν μου εἰμπορεῖ νὰ λάβῃ πείραν τοῦ εἰς ἐμὲ συμβάντος· καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἐν τοῖς λόγοις μου οὐδὲν ψεῦδος θὰ εὔρῃ, ἀλλὰ μόνον ἀλή-θειαν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥΝΤΑ.

Ἐν Ἀθήναις 9/21. Δεκεμβρίου.

Ἀγαπητέ,

Μετὰ τὸ γεῦμα, δὶς ἢ τρίς τῆς ἐβδομάδος, κάμνω περίπατον μέχρι Πατησίων, διὰ τῆς μακρᾶς καὶ εὐθείας ὁμωνύμου λεωφόρου, ἐφ' ἧς κεῖται ἡ πολυτεχνικὴ Σχολή, καὶ τὸ Κεντρικὸν Μουσεῖον. Ἐχῶ ἐκλέξῃ θέσιν τινὰ ἐξ ἧς, στηριζόμενος ἐπὶ ἐνὸς μανδροτοιχοῦ, θεῶμαι τὸν Πειραιᾶ, τὸ Φάληρον, τὸν Σαρωνικόν, τὸν ἐλαιῶνα, ἀνελίσσόμενα γραφικῶς εἰς θαυμάσιον πανόραμα. Ὡς γυνὴ φιλάρεσκος διὰ νέας ἐκάστοτε στολῆς περιβάλλουσα τὸ κάλλος αὐτῆς, ὁ ὀρίζων ἐκεῖνος ἐκεῖ διὰ τῶν ποικίλων διαγραφῶν αὐτοῦ, ἐμποιεῖ ἐκάστοτε νέαν ἐκ-πληξίν, προκαλεῖ νέον θαυμασμόν. Μοὶ ἀρέσκει πρὸ πάντων ὅταν τὸ σύνολον ἐκεῖνο τῶν ἀποχρώσεων καὶ τῶν σχημάτων περικαλύπτῃ λεπτὴ διαφανὴς ὁμίχλη, ὑφ' ἧς τὸν ἀραχνοειδῆ πέπλον διαφαίνεται τὸ μαγευτικὸν τοπίον ἀμυδρόν, συγκεχυμένον, μαντευόμενον μάλλον ἢ βλεπόμενον, ὀνειράδες, κυμαινόμενον μεταξὺ ὑπάρ-ξεως καὶ ἀνυπαρξίας.

Προχθὲς λοιπὸν τὴν Τρίτην, ἀφ' οὗ παρέσχον καὶ πάλιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου τὴν αἰσθητικὴν αὐτὴν ἀπόλαυσιν, ἐξηκολούθησα τὸν δρόμον μου. Ὁ καιρὸς ἦτο ὥραϊος, ὁ ἀῆρ βαλσαμώδης, τὸ ἀναπνέειν ἀληθῆς τέρψις· εὐρέθην πέραν τῶν Πατησίων· ὁ νοῦς μου ἔτρεχεν ἀπὸ σκέψεως εἰς σκέψιν. Αἰώνης ἡσθάνθην ἰσχυρὸν κλονισμόν, ἤκουσα φοβερὸν κρότον, ὡς ἐκπυρ-σοκροτήσεως πολλῶν ὁμοῦ τηλεβόλων καὶ εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν, εἶδον ἐν οἰκοδόμημα ἀνατινασσόμενον εἰς τὸν ἀέρα. Ὅλα αὐτὰ συνέβησαν τόσον αἰφνιδίως, τό-σον ταχέως ὥστε δὲν ἤμπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω τί ἡσθάν-θην πρῶτον καὶ τί δεύτερον. Ἦδη ἠκούοντο κραυγαί, ἔτρεχον ἄνθρωποι. Πλησίον μου διήλθε σπεύδων χω-ρικός τις. Τί τρέχει; τὸν ἐρωτῶ.

— Ὁ μύλος τοῦ Τσίγκρη τινάχθηκε 'ς τὸν ἀέρα· θὰ σκοτώθηκαν καὶ ἄνθρωποι!

Τὰς λέξεις ταύτας εἶπεν ἀσθμαίνων, ἐξακολουθῶν νὰ τρέχῃ· ἐτάχυνα κ' ἐγὼ τὰ βήματά μου ἀκολουθῶν αὐτόν.

Μετὰ δέκα περίπου λεπτὰ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν τόπον τοῦ δυστυχήματος· τὸ εὐμέγεδres ἐργοστάσιον, ὅπερ πρότερον ἦτο ἀτμόμυλος καὶ ἔπειτα μετεβλήθη εἰς πυ-ριτιδοποιεῖον, κατέκειτο διεσκορπισμένον εἰς σωρὸν ἀμόρφων ἐρείπων· φλόγες περιλείχουσαι τὰ ξύλινα αὐτοῦ μέρη καὶ ὑψοῦμεναι ὑπὲρ τὴν στέγην διέχεον ἀπαισίαν λάμψιν.

Τί εἶχε συμβῇ; Πλούσιος βιομήχανος Πειραιῶς θέ-λων ν' ἀγοράσῃ τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο ἐκ τῆς ἐθνικῆς

τραπέζης, εἰς ἣν εἶχε μεταβιβάσθῃ ἡ κυριότης αὐτοῦ, ἦλθεν ἐκ Πειραιῶς ἐφ' ἀμάξης μετὰ τινος μηχανικοῦ καὶ ἐνὸς ὑπαλλήλου του. Ἡ ἀμαξία εἶχε σταματήσῃ πρὸ τῆς πύλης τοῦ ἐργοστασίου εἰς ὃ εἰσῆλθον οἱ τρεῖς ἄνδρες. Ὁ ἀμαξηλάτης ἠκολούθει κρατῶν ἀνημμένον σιγάρον εἰς τὰ χεῖλη.

— Δὲν τὸ σβύνεις, καὶ μένε, τὸ τσιγάρο σου; ἐδῶ ἦτο μιὰ φορὰ πυριτιδοποιεῖον· ποιὸς ξεύρει τί μπορεῖ νὰ γίνη, εἶπεν ὁ ἐκ Πειραιῶς βιομήχανος.

Ὁ ἀμαξηλάτης δὲν ἔσβυσε τὸ σιγάρον του, ἀλλὰ καπνίσας αὐτὸ ὀλίγον ἀκόμη, ἐξῆλθε πρὸς τὴν θύραν καὶ ἔρριπεν αὐτὸ ὑπὸ μικρὰν ξυλίνην κλίμακα. Ἀμέ-σως, πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν, διευθύνθη πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπως συνθλίψῃ διὰ τοῦ ποδὸς τὸ σιγάρον. Τότε ἐγένετο φοβερὰ ἐκπυρσοκρότησις καὶ τὸ ὅλον οἰκοδό-μημα ἀνετράπη καὶ κατέρρευσε μετὰ πατάγου. Τηλι-καύτη ἦτο ἡ ὁρμὴ τῆς ἐκρήξεως ὥστε ξύλα καὶ σανίδες καὶ κέραμοι ἀνετινάχθησαν ἑκατοντάδας μέτρων μα-κράν. Δύο τῶν ἀνδρῶν εὗρον οἰκτρότατον θάνατον, διαμελισθέντες καὶ ἀπανθρακωθέντες· ὁ βιομήχανος ἔπαθε κάταγμα τῆς κνήμης τοῦ δεξιοῦ ποδός, εὐρέθη δὲ ὑπὸ καταρρεύσαντα τοῖχον, ὑπὸ σωρὸν ξύλων καὶ λίθων.

Ἀγροφύλακες καὶ περίοικοι συνέδραμον πανταχό-θεν· μετὰ μίαν δὲ ὥραν ἐφθασεν ἐν σπουδῇ ἀπόσπασμα σκαπανέων (στρατιωτῶν τοῦ μηχανικοῦ), οἵτινες ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἀξιωματικοῦ εἰργάσθησαν γενναίως πρὸς κατάσβεσιν τοῦ πυρός.

Τὸ θέαμα ἐν τῇ τραγικότητι αὐτοῦ εἶχεν ἀπαισίαν μεγαλοπρέπειαν· πόσον ἀνωτέρα εἶνε ἡ πραγματικότης τοῦ πλάσματος! ἀνέγνωσα πολλὰς περιγραφὰς τοῦ Δίκενς καὶ τοῦ Ζολᾶ, ἀνέγνωσα σκηνὰς φοβερῶν ἀγ-ωνιῶν, σπαραξικαρδίων ὀλέθρων, ἀλλὰ τὰ διαμελισθέντα καὶ ἀπανθρακωθέντα ἐκεῖνα πτώματα, οἱ βιαίως ἐκ-σφενδονηθέντες ἄμορφοι ἐκεῖνοι ἀνθρώπινοι ὄγκοι συνεκλόνησαν τὴν φαντασίαν μου ὅσον δὲν θὰ κατάρ-θουν χιλιάδες περιγραφικῶν ἐπιθέτων καὶ ῥημάτων.

Φαίνεται ὅτι αἱ ἡμέραι αὐταὶ εἶνε ἡμέραι σφοδρῶν συγκινήσεων· πρὶν συνῆλθωσιν αἱ Ἀθῆναι ἐκ τῆς ταρ-αχῆς, γεγονὸς ἄλλης φύσεως συνετάραξεν αὐτάς. Ἀπὸ τῆς ἐσπέρας, ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ταῖς ὁδοῖς ὄμιλοι συνδιελέγοντο μετ' ἐνδιαφέροντος· κινήσεις τις ἐπεκράτει ὥσει ἀσύνηθές τι συνέβαινε· διεδίδετο ὅτι ὁ κ. Τρικού-πης ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς Βουλῆς μετ' ὅλης τῆς ὑπ' αὐτὸν ἀντιπολιτεύσεως· τὴν ἐπαύριον αἱ πρωῒναι ἐφημερίδες ἐπεβεβαίουν τὸ πρᾶγμα· μετὰ τὴν οἶνον ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς τῶν δέκα τρικουπικῶν βουλευτῶν, Ἀττικῆς καὶ

Βοιωτίας ἡ ἀντιπολίτευσις ἀπῆλθε σύσσωμος τοῦ Βουλευτηρίου· ὅσον ἀπαθῶς καὶ ἂν κρίνῃ τις τὸ πρᾶγμα δὲν δύναται ν' ἀρνήσῃ ὅτι ἡ πλειοψηφία κάμνει κατὰ χρῆσιν τῆς δυνάμεώς της· τὸ ἄδικον καὶ προμεμελετημένον τῆς προγραφῆς ταύτης θὰ ἐννοήσῃς ἂν σοὶ εἰπῶ ὅτι μεταξὺ τῶν δέκα ἀποβλήτων τοῦ Βουλευτηρίου συγκαταλέγεται καὶ ὁ κ. Ἀνδρέας Συγγρός, ὁ μέγας τοῦ ἔθνους εὐεργέτης, ὅστις δὲν ἦτο κἂν ἐν Ἀθήναις τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν ὅπως ἐπηρεάσῃ τὸ φρόνημα τῶν ἐκλογέων· οὐδ' ἐσκέπτετο περὶ βουλευτείας, ἀλλ' Ἀθηναῖοι πολῖται τιμῶντες τὸν ἄνδρα ἐξέδθηκαν δι' αὐτὸν κάλην, ὁ δὲ λαὸς τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ἐμπλησθεὶς θαυμασμοῦ διὰ τὴν ἀληθῶς ἡγεμονικὴν ὑπὲρ τῆς παθούσης Θεσσαλονίκης δωρεάν, ἐψήφισεν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνθουσιωδῶς· καὶ ἐν τούτοις ἐξηλάθη τοὺς Βουλῆς, ἐν ὀνόματι τῆς πολιτικῆς εὐθύτητος, τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν! . . .

Γνωρίζεις τὰ κατὰ τὸ Λαχεῖον τῶν Ἀρχαιοτήτων, οὐ λαχνοὶ ἐκποιοῦνται καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος· τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐναπομένον κέρδος χρησιμοποιεῖται εἰς ἀνασκαφὰς ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας· πόσα πολύτιμα εὐρήματα ἀνήγαγεν εἰς τὸ φῶς ἡ Ἑταιρεία αὕτη ἐκ τοῦ εὐλογητοῦ καὶ ἀνεξαντλήτου εἰς πολυτίμους τῆς τέχνης θησαυροὺς ἑλληνικοῦ ἐδάφους! Τὸ Λαχεῖον τῶν Ἀρχαιοτήτων ἐξεκυβέδθη πρό τιος, ὁ δὲ πρῶτος κερδαίνων ἀριθμὸς, ἀντιπροσωπεύων εἰκοσάκις χιλίας περίπου δραχμὰς ἔλαχεν εἰς πτωχὸν ἐργάτην· ἡ τύχη δὲν ἀγαπᾷ τὰ πτωχόσπιτα, ἐν Ἀθήναις τοῦλάχιστον κρούει συνήθως τὴν θύραν τῶν μαρμαρίνων μεγάρων· ἡ τοιαύτη ἐπὶ τὸ λαϊκὸν τροπὴ τῶν αἰσθημάτων τῆς τυφλῆς θεᾶς ἐνεποίησεν εὐάρεστον ἐντύπωσιν εἰς τὸν λαόν· ἐν τῇ βάρβει τῆς εὐχαριστήσεως ταύτης ἐνδεχόμενον νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἐλπίς ὅτι ἀφ' οὗ ἡ Τύχη ἐμβῆκε μίαν φορὰν εἰς τὰς πτωχὰς συνοικίας θὰ πλησιάζῃ καὶ εἰς τὸ κατώφλιόν των.

Ἀγαπᾷς ἀκόμη μετὰ τοῦ αὐτοῦ πάθους τὴν παγοδρομίαν; σὲ φαντάζομαι μὲ τὰ ἀπαραίτητα σου Schlittschuhe εἰς τὴν χεῖρα, διευσθυνόμενον ἐσπευσμένως εἰς Johannapark ἢ Rosenthal, ὑποδουόμενον αὐτὰ καὶ ἀφιέμενον εἰς τὴν ἐλαφρὰν ἐκείνην ἐπὶ τοῦ πάγου ἐπολισθησὶν, τὴν ὁποίαν ἡ φαντασία σου ἡγάπα νὰ κοσμήῃ διὰ καμπῶν καὶ περιστροφῶν, διὰ παντοίων παγοπεδικῶν ἀραβουργημάτων, τολμηρῶν κλίσεων τοῦ κορμοῦ καὶ δεξιῶν εἰς ἀνακτήσεων τῆς ἰσορροπίας. Ἐνθυμεῖσαι ὅτι κάποτε ὠραία χεῖλη, τὰ ὁποῖα τὸ ψῦχος καδίστα ἔτι πορφυρώτερα, σὲ ἠρώτων ἂν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶνε γνωστὴ ἡ χιών καὶ ἂν ἡξέυρωμεν τί πρᾶγμα εἶνε ὁ πάγος. Ἄν σ' ἐρωτήσῃ καὶ πάλιν κανεῖς, εἰπέ μετ' ἐθνικῆς υπερηφανείας ὅτι εἰς μερικὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος κάμνει τόσον ψῦχος, ὥστε περισσεύει νὰ δανείσωμεν καὶ εἰς ἄλλους. Ἐλαβὼν εὐκαιρίαν ν' ἀναγνώσω ἐπιστολὴν ἀξιωματικοῦ, ὑπηρετοῦντος ἐν Νεζεράφ, ἐνὶ τῶν ὀρεινοτέρων μεθοριακῶν σταδμῶν. Ἐπὶ ἡμέρας ὅλας ἔπιπτεν ἀκαταπαύστως χιών. Τὸ ἐν ταῖς ὕδριας ὕδωρ ἐπάγωσε, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἐκεῖ πλησίον λίμνη, τὸ δὲ θερμόμετρον ἐδραύσθη ἐκ τοῦ ψύχους. Συγχρόνως δὲ καὶ λύκοι εἰσέλασαν εἰς τὰ χωρία· ἐξ ἐφώρμησαν κατὰ ποιμνίου, ἀλλὰ καταδιωχθέντες ὑπὸ τῶν χωρικῶν καὶ τῶν ποιμένων ὑπεχώρησαν μετὰ κρατερὰν ἀντίστασιν. Ἄλλοι περιέκυκλωσαν τὴν κατοικίαν ἀξιωματικοῦ, ὅστις

μετὰ πολλὰ βάσανα κατῴρθησε νὰ ἄρῃ τὴν πολιορκίαν· ἀλλ' οἱ λύκοι οὗτοι συναντήσαντες βοῦν κατεκερμάτισαν καὶ κατέφαγον αὐτόν. Παιδίον ζυλευόμενον εἰς τὸ δάσος κατεδιώχθη ὑπὸ λύκων, ἀλλὰ κατῴρθησε ν' ἀναρριχηθῇ εἰς δένδρον καὶ νὰ σωθῇ.

Παρεπίδημος.

15/27. Δεκεμβρίου.

Ἡξεύρεις ὅτι παρὰ τὴν Μητρόπολιν κεῖται μικροσκοπικὸς ναῖσκος, τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου. Ὁ ἅγιος οὗτος, ὡς θ' ἀγνοῇς βεβαίως, ὀφείλει εἰς τὸ ὄνομα τοῦ τὸ μέγα καὶ ἀπεριόριστον γόητρον ὅπερ ἐξασκεῖ ἐπὶ τῶν γυναικῶν. Γεραίρεται ὡς Ἐλευθερῶν αὐτὰς ἐκ τῶν ὠδίνων τοῦ τοκετοῦ, διὰ τοῦτο μετ' ἄκρας εὐλαβείας προσέρχονται εἰς τὸ ναῖδριόν του, ἐορταζομένης τῆς μνήμης του, οὐ μόνον ἀπλοῦκαὶ γυναῖκες τοῦ λαοῦ ἀλλὰ καὶ ἀνεπτυγμέναι κυραὶ· αἱ φοβεραὶ σύγκινήσεις τοῦ τοκετοῦ, ἡ ἐλπίς μυστηριώδους τινὸς καὶ θαυματουργοῦ ἄρωγῆς κατὰ τὰς κρισιμωτάτας ἐκείνας στιγμὰς καθιστᾷ πάσας ἴσας ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου.

Πρὶν φθάσω εἰς τὸν ναῖσκον εἶδον ἔνθεν καὶ ἔνθεν πωλητὰς κουλουριῶν παρατεταγμένους· περαιτέρω, ἴσταντο ρακένδυτοι καὶ ρυπαραὶ ἐπαίτιδες· ἐφ' ὅσον δὲν διέβαινε εὐλαβῆς τις χριστιανὸς ἢ χριστιανή, συνωμίλουν πρὸς ἀλλήλας, ἐγέλων, ἀλλ' ὡς ἐνεφανίζετό τις, ἡ μορφὴ των ἐλάμβανε διὰ μιᾶς ἑκφρασιν δυστυχίας, ἡ φωνὴ των καθίστατο θρηνώδης ἐπικαλουμένη τὸν οἶκτον, θὰ ἔλεγεσθε ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ράκη των ἐκκλαιον· ἀλλὰ μόλις παρήρχετο ὁ διαβάτης ἐπανήρχετο ὁ γέλως, ἡ προσωπίς ἐγίνετο πάλιν πρόσωπον.

Ὁ ναῖσκος ἀπὸ τινων ἐτῶν περιβάλλεται ὑπὸ κυγκλιδατοῦ περιαιλίου, οὗ τὸ ἔδαφος εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ ψηφοδετημάτων· ἀριστερᾷ τῆς θύρας, ἐπὶ τηλίας, ἦσαν ἐκτεθειμένα παντοειδῆ κηρία, μεγάλαὶ πάλλευκοι κηρολαμπάδες, ὑποκίτρινα ἁγιοκέρια. Παρὰ τὸ αὐτὸ σχεδὸν ἐκεῖνο παγκάρι, ἐπὶ κεχρωματισμένης ζυλίνης τραπέζης ἔκειτο σινουργῆς λεκάνη πλήρης ἁγιασμοῦ· ἱερεὺς ἐβάπτιζεν εἰς αὐτὸν σταυρὸν ἔχοντα κοράλιον εἰς τὸ ἄκρον καὶ προέτεινεν αὐτόν εἰς τὰ χεῖλη τῶν εὐλαβῶν.

Ὁ ναῖσκος ἦτο ὑπέρμεστος πλήθους ἐκχειλίζοντος μέχρι τοῦ προαιλίου· ἔνεκα τῶν ἐπιπροσδούντων συνωστιζομένων σωμάτων ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐκκλησίας· διὰ μέσου τῆς μυρσινοκοσμῆτου θύρας κηρία τινὰ ἀνημμένα διέχεον παλμῶδη λάμψιν, ὁ δ' αἶρ ἐκ τῆς θερμότητος ἐφαίνετο ὡς κινούμενος· ἔπειτα ἐφαίνοντο κεφαλαὶ μετὰ παντοίων πέλων, κεκοσμημένων διὰ πτερῶν στρουθοκαμήλου, ἢ πτηνῶν, ἢ ἀνθέων, κεφαλαὶ μετὰ καλεμκερίων ἢ ἐρυδρῶν φεσίων μὲ χρυσοῦν παπάζι καὶ μακρὰν φούνταν· ἔσωθεν ἠκούοντο αἱ ὑπόρρινοι καὶ μονότονοι φωναὶ τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ ἡ ψαλμωδοῦσα ἀπαγγελία τοῦ ἱεροῦργουόντος· τὸν ἐκ σωμάτων ἐκείνων τοῖχον διέσχίζεν ἐνίοτε ὁ ἐπίτροπος, ραντίζων ἐξ ἀργυροῦ κανοῦ διὰ ροδελαίου τὰς εὐλαβεῖς, προτεινῶν ὑπὸ τὴν ρίνα αὐτῶν τὸν ἐπηργυρωμένον δίσκον καὶ κραυγάζων· διὰ τὸ λάδι τῆς ἐκκλησίας!»

Ἦρχισαν ἤδη αἱ προπαρασκευαὶ διὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ ἡ πόλις λαμβάνει κατὰ μικρὸν ἐορ-

τάσιμον ἀναβολήν· τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα διακοσμούνται διατάσσοντα μετὰ καλαισθησίας τὰ ὑφάσματα αὐτῶν ἢ τὰ κομφοτεχνήματα· μὴ μεγάλοι ὑάλινοι προδῆκται τῶν βιβλιοπωλείων ἀπαστράπτουσι κατὰ γράμμα ἐκ τῶν περικοσμημάτων καὶ πολυτελῶς χρυσοδέτων βιβλίων, ὀλιγίστων δυστυχῶς ἑλληνικῶν, τῶν πλείστων γαλλικῶν, τῶν ἄλλων γερμανικῶν ἢ ἀγγλικῶν. Διερχόμενος διὰ τῆς ὁδοῦ Πινακωτῶν ἀκούω

ὄξεις καὶ παρατόνους ἤχους σουραυλίου, ἐρωτῶ τὸν μεδ' οὗ συνεβαδίζον καὶ μοι λέγει ὅτι εἶνε αἱ πρόβαιοι διὰ τὰ κάλανδα, ἀτινα ἐδῶ ψάλλονταὶ ἐν τυμπάνῳ καὶ . . . σουραυλίῳ.

Περὶ τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Πρώτης τοῦ ἔτους ἐν Ἀθήναις, προσεχῶς.

Σὲ φιλῶ.

Παρεπίδημος.

ΕΑΡΙΝΑ ΚΥΜΑΤΑ.

Μυθιστόρημα ὑπὸ IBAN TOTPTEΝIEΦ.

(Συνέχεια.)

«Εἶνε δυνατόν;» ἀπήντησεν ἐκείνη ὡσαύτως ψιθυρίζουσα, καὶ συγχρόνως ἠπείλησε διὰ τοῦ δακτύλου τὸν Σανὶν, εἰς τὸ ἀπέλυσεν τὸν Δένχωφ καὶ τὸν ὑψηλόλιγον γραμματέα, ὅστις προφανῶς ἦτο μέχρι παραπροσύνῃς ἐρωτευμένος εἰς αὐτήν, διότι ὁσάκις παρετήρει αὐτὴν ἔμενε πάντοτε κεκηνῶς. Ὁ Δένχωφ ἀπεμακρύνθη ἀμέσως, μετὰ τῆς εὐγενοῦς ὑποταγῆς οἰκογενειακοῦ φίλου, ὅστις μὲ μίαν μόνην λέξιν ἐννοεῖ τί ὀφείλει νὰ πράξῃ. Ὁ γραμματεὺς τοῦναντίον ἠθέλησε νὰ ἐναντιωθῇ, ἀλλ' ἡ Μαρία Νικολάγεβνα τὸν ἀπεδιώξε μὲ ὅλην τὴν ἐλευθερίαν.

«Πηγαίνετε εἰς τὴν πριγκίπισσάν σας» εἶπεν εἰς αὐτὸν — (τότε διέτριβεν ἐν Βεισβάδῃ μία κάποια principessa di Monaco, ἣτις εἶχε καταπληκτικὴν ὁμοιότητα πρὸς κοινὴν τινα ἐταῖραν) — «διατὶ θέλετε νὰ σπαταλᾶτε τὸν καιρὸ σας ἐδῶ μὲ μίαν γυναῖκα τοῦ λαοῦ ὅπως εἶμαι ἐγώ;»

«Μὲ συγχωρεῖτε, εὐγενεστάτη κυρία μου,» ἀπήντησεν ὁ δυστυχὴς γραμματεὺς μὲ εἰλικρινὲς ἥθος «ὄλες ἡ πριγκίπισσας τοῦ κόσμου...»

Ἀλλ' ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἦτο ἀνηλεὴς, καὶ ὁ γραμματεὺς ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ μὲ ὅλην τοὺς τὴν χωρίστραν.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἦτο τὴν ἡμέραν ταύτην ἐνδεδυμένη κατὰ τρόπον ἐπαυξάνοντα τὰ δέληγρὰ της. Ἐφόρει ἐσθῆτα μετὰ ξίγην ροδόχρουν μὲ χειρίδας à la Fontanges. Ἀπὸ ἐκατέρου τῶν ὠτων της ἐκρέματο ἀδάμας. Ἡ λάμψις τῶν ὀφθαλμῶν της δὲν ὑπελείπετο τῆς λάμψεως τῶν ἀδαμάντων της. Ἐφαίνετο δὲ ἡ ψυχικὴ της διάδωσις εὐθυμοσύτης.

Εἶπεν εἰς τὸν Σανὶν νὰ καθῆται πλησίον της καὶ ἤρχισε νὰ τῷ διηγῆται περὶ τῶν Παρισίων, ὅπου ἐσκόπευε νὰ μεταβῇ μετ' ὀλίγας ἡμέρας· ἔπειτα δὲ περὶ τῶν Γερμανῶν, οἱ ὅποιοι εἶναι ἐπαχθεῖς καὶ μαροῖ ὅταν θέλουν νὰ εἶναι εὐφρεῖς, καὶ ἀκαίρως εὐφρεῖς ὅταν θέλουν νὰ εἶναι μαροῖ· καὶ ἔπειτα τὸν ἠρώτησεν ἐξαίφνης, — à brûle-pourpoint, ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι — ἂν εἶνε ἀληθές, ὅτι πρὸ τινων ἡμερῶν εἶχε μονομαχήσῃ χάριν τινὸς κυρίας μὲ τὸν ἀξιωματικόν, ὁ ὅποιος πρὸ ὀλίγου ἦτο ἐδῶ.

«Πόθεν τὸ ἐμάθετε;» ἐψιθύρισεν ὁ Σανὶν ὅλος ἐκπληκτος.

«Ὁ κόσμος εἶνε γεμάτος ἀπὸ ἀντίπαλους, Δημήτρι Παύλοβιτς, ἀλλὰ εἰς ἐξέβρω ἐπίσης, ὅτι εἶχετε δίκαιον, χίλιες φορὲς δίκαιον, καὶ ὅτι ἐφευρέθητε ὡς ἀληθινὸς ἱππότης . . . Πέτε μου, σὰς παρακαλῶ, αὐτὴ ἡ κυρία εἶνε ἡ ἀρράβωνιαστικὴ σας;»

Ὁ Σανὶν ἐρρυτίδωσεν ὀλίγον τι τὸ μέτωπόν του.

«Καλὰ, καλὰ, δὲν λέγω πλέον τίποτε, δὲν λέγω πλέον τίποτε» προσέειπε μετὰ σπουδῆς ἡ Μαρία Νικολάγεβνα. Σὰς εἶνε δυσάρε-

στον· συγχωρήσατέ με, δὲν τὸ ξανακάνω πλέον! Μόνον νὰ μὴ θυμώσετε.»

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσῆλθεν ὁ Πολοσῶφ ἐκ τοῦ παρακειμένου δωματίου κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του μίαν ἐφημερίδα.

«Τί τρέχει; Μήπως τὸ τραπέζι εἶν' ἔτοιμο;»

«Θὰ τὸ ἐτοιμάσουν ἀμέσως, ἀλλὰ κότταζε ἐδῶ, τί εἴρηκα τῶρα λίγο 'ς τὴν Μελίσσα τοῦ Βορρά . . . Ὁ πρίγκηψ Γρομβόλη ἀπέθανε.»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ὥσπερ τοὺς ὀφθαλμοῦς.

«Α . . . Ὁ Θεὸς νάχη τὴν ψυχὴν του! Κάθε χρόνον ἐξηκολούθησε λέγουσα πρὸς τὸν Σανὶν «'ς τὴν ἐορτὴν τῶν γενεθλίων μου ἐστόλιζε τὸ δωμάτιόν μου μὲ καμέλιες. Ἀλλὰ δὲν ἄξιζε τὸν κόπο νὰ περνᾷ γι' αὐτὸ ὅλον τὸ χεμῶνα 'ς τὴν Πετρούπολιν. Τί ἡλικίας εἶχε; Ἀ ναι, εἶχε πε-

ρασμένα τὰ ἑβδομήντα, πιστεύω,» εἶπε πρὸς τὸν ἄνδρα της.

«Μάλιστα. Ἐδῶ 'ς τὴν ἐφημερίδα εἶνε μὴ μεγάλη περιγραφή τῆς κηδείας τοῦ. Ὅλη ἡ αὐλὴ ἦτο παρούσα, κ' ἐδῶ εἶναι καὶ μερικοὶ σίχοι, τοὺς ὁποίους ἔκαμε ὁ πρίγκηψ Κοβρίσκιν δι' αὐτὴν τὴν εὐκαιρία.»

«Α, πολὺ νόστιμο.»

«Νὰ σοὺ τοὺς διαβάσω;»

«Ὅχι, δὲν ἔχω καμμιὰ ἐπιθυμίαν νὰ τοὺς ἀκούσω . . . Πᾶμε 'ς τὸ τραπέζι. Οἱ ζωντανοὶ πρέπει νὰ κυττάζουν νὰ ζοῦνε. Δημήτρι Παύλοβιτς, Δότε μου τὸ χέρι σας.»

Τὸ γεῦμα ἦτον, ὅπως καὶ τὴν προηγουμένην ἡμέραν, ἐξαίρετον. Ἐπεκράτει μεγάλη εὐθυμία κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ φαγητοῦ. Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἤξευρε νὰ διηγῆται, τοῦδ' ὅπερ εἶνε σπάνιον δῶρον εἰς τὰς γυναῖκας, πρὸ πάντων τὰς Ῥωσίδας. Δὲν ἦτο πάρα πολὺ ἐκλεκτικὴ εἰς τὰς ἐκφράσεις της, καὶ πρὸ πάντων κατὰ τῶν συμπατριωτῶν ἦτο δομειά. Ἐπανειλημμένως ἠναγκάσθη ὁ Σανὶν νὰ γελάσῃ ἕνεκα τῶν ἐστώτων καὶ ἐπιτυχῶν εὐφυολογιῶν της. Πρὸ πάντων ἐμίσει ἡ Μαρία Νικολάγεβνα τὴν ὑποκρισίαν, τὰς κενὰς φράσεις καὶ τὸ ψεῦδος. Τὰς κακίας ταύτας εἴρεσκε πανταχοῦ. Ἐφαίνετο ὡσεὶ κανχωμένη καὶ κομπάζουσα ἐπὶ τῷ ταπεινῷ κύκλῳ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διήγαγε τὰ πρῶτά της ἔτη. Διηγῆθη μερικὰ ἀνέκδοτα, ἀρκετὰ περιεργα, περὶ τῶν γονέων της καὶ ἐκ τῶν παιδικῶν της χρόνων. Ἐλεγεν ὅτι, ἀπαράλλακτα ὅπως ἡ Ναταλία Κιρίλοβνα Ναρυσκίη,*) οὕτω καὶ

*) Ἡ μήτηρ Πέτρου τοῦ μεγάλου.

Ἡ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ ΕΜΜΑ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ Γ'.